

הכוכב הזה מת

בסרטה התיעודי "פלנט יזראל", מראינת הבמאית ג'יליאן מוסלי בעיקר דמויות קיצוניות ומציגה את הישראלים היהודים כגזענים חסרי חמלה. לדבריה, אין דרך אחרת להסביר את 73 האחוזים שתמכו ללא סייג במלחמה בעזה

איתמר הנדלמן סמית, לונדון
צילום: כרמן וואלינו

ג'יליאן מוסלי.
בעיה עולמית

“פלנט יזראל”, סרטה החדש של היוצרת הדוקומנטרית ג'יליאן מוסלי, נפתח באזהרה בפונט אדום על רקע שחור, כמו בסרט אימה משנות ה-80: “הסרט הזה יטגן לכם את המוח. שבו בנחת, תנשמו עמוק, קחו מה שאתם יכולים”. בתמונה הבאה נראית מוסלי כשהיא במטוס, נוחתת בישראל (הן בתיעוד אמיתי והן באיורי AI שנשזרו משום מה לאורך הסרט) כשנה אחרי אירועי 7 באוקטובר, בשיאה של המלחמה בעזה. טבח 7 באוקטובר משמש מעין נקודת פתיחה של הסרט, אבל זהו בערך המקום היחיד שבו אפשר לגלות בדל של אמפתיה לישראל ולאנשיה.

מוסלי, בריטית-אמריקאית יהודייה, גאה מאוד במורשת המשפחתית שלה. בשיחה איתה בבית קפה בווארי במרכז לונדון היא מספרת שהיא צאצאית לשושלת ארוכה של רבנים, דיינים, חכמים ומנהיגי קהילות יהודיות, כפי שהיא מעידה גם באחת מסצינות הפתיחה של הסרט. היא נולדה וגדלה בלונדון ובילדותה היתה הולכת עם

המשך בעמוד הבא



מוסלי בראין רחוב בסרטה "פלנט יוראל". אחרי שלושה ימי צילום, האיראנים הפציצו צילום: Planet Israel films

ללכת לכיוון הזה. הסרט לא הלך בכלל למקום שחשבת שאליו הוא ילך".

למה בחרת להציג רק דמויות קיצוניות ולא להביא אף מרואיין מהמיינסטרים הישראלי הליברלי, או אפילו רק קטע וידיאו מאחת ההפגנות בקפלן ובירושלים?

"עשינו כמות קטנה להפליא של ימי צילום. ניסיתי לשכנע עוד אנשי ימין (שאינם קיצונים, אה"ס) לדבר איתי, חוץ מישראל מידד שהת' ראיון, אבל אף אחד לא דיבר איתי. או זה לא שלא ניסיתי. אני מבינה למה אתה חושב כך, אבל זה ממש לא היה המקרה".

ובכל זאת, יכולת לראיין אנשים אחרים שהם לא מהשמאל הרדיקלי הפוסט-ציוני או מהימין המתנחלי-משיחי. במקום אבי שלי יכולת לראיין את בני מוריס ובמקום ישראל מידד יכולת לראיין אנשים כמו אהוד אולמרט או בוגי יעלון, שהם מתוך המערכת והביעו דעות נחרצות לגבי מה שנעשה הן בעזה והן בגדה המערבית.

"עבור 'חבית חומר נפץ', סרטי הקודם, נסעתי לישראל ארבע פעמים וצילמתי במשך שלושה שבועות. ל'פלנט יוראל' היו אמורים להיות חמישה ימי צילום, אבל לקח לנו יום שלם להגיע לישראל, שהינו שם שלושה ימים ואז האיראנים הפציצו והיינו צריכים למצוא דרך מילוט כי היינו חייבים לחזור. למחרת התקיפה, בשבוע הבא פני שעובנו את ישראל, נסענו לירושלים לראיין את דניאל בר טל כי לא רציתי לעזוב בלי לעשות את זה. רצינו גם לצלם הפגנה בתל אביב אבל לא היתה אפשרות כזו. כן ישנה כתובית בסוף הסרט שאומרת שעשרה אחוז מהישראלים אכן מחו ונ' עמדו לצד הפלסטינים ורבים מהקורבנות של 7 באוקטובר היו אנשי שלום.

"אבל הסרט שלי לא עוסק בשמאל הישראלי אלא בשאלה למה כמעט 75 אחוז מהישראלים, לפי הסקרים, תמכו במלחמה בעזה או חשבו שהיא אפילו לא היתה מספיק עוצמתית. אולי

"כעסתי בשביל אבות אבותי – הם שמרו על היהדות, ועל הקהילה היהודית, במשך 1,200 או 1,500 שנה, בשביל שזה יקרה?"

כתובית ששואלת "מה גורם לאנשים להעלים עין ממעשי זוועה הנעשים בשמם?" בהמשך הסרט ישנם דיווח קצרצר על מאורעות 7 באוקטובר ועדות קצרה של אבי דבוש, מנכ"ל שומרי משפט – רבנים למען זכויות אדם, ששרד במתקפת חמאס וכיום מועמד ברשימת הדמוקרטים לכנסת. קטע העדות של דבוש נמ' שך כארבע דקות ומשולבים בו קטעונים וידיאו קצרצרים של הוועות. עוד מופיעים פרופ' דניאל בר טל, המתמחה בפסיכולוגיה פוליטית, ואי אלו מומחים לפסיכולוגיה וטראומה. מל' כדם, הישראליים מוצגים בסרט כשטופי מוח, ששים אלי קרב, גוענים, חסרי חמלה. כמעט כל הישראלים בסרט הם מתנחלים ותומכיהם, או לחלופין אנשים מהצד השני של הסקאלה, כמו פרופ' אבי שלי, מבקר חריף של מדינת ישראל והתנועה הציונית בכללותה. וכך יוצא ש"פלנט יוראל", יותר משהוא מסמך נוקב או תחקיר עיתונאי, מוכן כמניפסט שהיוצרת ניג' שה אליו עם הנחות יסוד שרק קיבלו חיזוק מסוג האנשים שבחרה לראיין ולהראות בו.

בתגובה לדברים אלה מוסלי מתקוממת: "זה ממש לא כך. שלא כמו ב'חבית חומר נפץ' (סר' טה הקודם שמבקש למפות את ההיסטוריה של הסכסוך הישראלי-פלסטיני, אה"ס), שהתבסס במידה רבה על ההיסטוריה, ולפני שעשיתי אותו היה לי רעיון איך הוא יראה וזה אכן מה שיצא בסוף – הסרט הזה היה חקירה אמיתית, תאמין או לא. שאלתי את השאלות וכשאנשים ענו לי בצורה שענו לי (לוחמנית ואגרסיבית), בעיקר בראיונות הרחוב, הכנתי שאני צריכה

פוסט טראומה קולקטיבית

סרטה של מוסלי מוקרן כעת בכמה בתי קור' לנוע עצמאיים בבריטניה. בישראל הוא זמין להשכרה אונליין בפלטפורמה Kinema. הת' גובות לו בחו"ל אהדות למדי: פיטר ברדשו, מבקר הקולנוע של ה"גרדיאן" הבריטי, כתב ש"פלנט יוראל" הוא "סרט תיעודי אישי וב' על ערך על הסכסוך הישראלי-פלסטיני" ונ' תן לו ציון של שלושה כוכבים. מוסלי גם זכתה לראיון מלטה ב-The New Arab, האתר האנג' לי של "אל-ערב אל-ג'יד", חברת חדשות פאן ערבית בבעלות קטארית שבסיסה בלונדון. עוד עורך הסרט תגובות אהדות מצדם של פעילים פרו-פלסטינים ידועים כמו הקומיקאית והש' חקנית הבריטית-אוסטרלית היהודיה מרים מרגוליס והרופא הקנדי היהודי גאבור מאטה (שבמאמר דעה בעיתון "טורונטו סטאר" ביולי 2024 השווה את עזה לגטו ורשה).

מוסלי כתבה, ביימה והפיקה סרטים היס' טוריים עבור ערוצים כמו נשיונל ג'יאוגרפיק, ערוץ 4 הבריטי ואחרים במשך יותר מ-20 שנה. סרט שהיתה אחת מכותביו, "לחגוט את אלן: הסוד האחרון של מצרים", שתיעד את חגיגתו של נהג המוניות הבריטי אלן בילס שתרם את גופו לחוקרי מצרים העתיקה, זכה בפרס בא' פטה היוקרתית.

ב"פלנט יוראל" היא מבקשת למפות את מה שקרה לחברה הישראלית בשלוש הש' נים האחרונות. כלומר, בישראל של אחרי 7 באוקטובר. הסרט מנסה בעיקר לבחון למה 73 אחוז מהישראלים-היהודים הביעו תמיכה במ' לחמה בעזה, תוך עיסוק בפוסט-טראומה היש' ראלית הקולקטיבית וניסיון לתעד את תהליך המעבר לאוטוקרטיה שמתרחש בישראל תחת הממשלה היוצאת, נתיב המאיים גם על דמו' קרטיות מערביות אחרות, לטענתה של מוסלי. במונולוג הפתיחה שלה בסרט מוסלי מספ' רת שפעם שמעה את אביה אומר לסבתה "ראי מה העם שלך עושה עכשיו", דבר שאו היא לא יכלה להבין. מיד אחרי המונולוג הזה מופיעה

הוריה לבית הכנסת הגדול בלודרדייל רוד שב' ווסט אנד, המשמש את הקהילה הספרדית-פור' טוגלית בעיר מאז סוף המאה ה-19. והנה אירור' ניה היסטורית, אחת מג' רבות שעוד יצוצו תוך כדי השיחה: בית הכנסת בלודרדייל רוד מילא תפקיד מרכזי בסיפור הציוני, והפגישה הראש' נה לתכנון הצהרת בלפור נערכה בביתו של חכם משה גסטר, שהיה אז רב הקהילה. מצד אמה, יהודייה אמריקאית, מוסלי היא צאצאית למ' שפחת די סולה, משפחה מיוחסת שמקורה בס' פרד של ימי הביניים ושמןמה יצאו כמה רב' נים, אינטלקטואלים ומנהיגים של העולם היהודי בבריטניה, ארצות הברית וקנדה, לרבות דמויות היסטוריות כמו גרשון סירוטה, מגדולי החונים באירופה, שנודע בכינוי "קארווה היהודי", או הרב דוד די אהרן די סולה.

כשהיתה בת תשע היגרה מוסלי (59) עם הוריה לארצות הברית ובתחילת שנות ה-20 לחייה חזרה לאנגליה. עד המעבר לאמריקה היא התחנכה על ערכי היהדות האורתודוקסית אבל משהו מזה אבד במעבר. בתשובה לשאלה למה חשוב לה לציין את כל ההיסטוריה המשפחתית הזאת, היא מסבירה ש"כשעשיתי את הסרט הפתעתי את עצמי: זה לא משהו שאני חושבת עליו ביומיום, אבל כעסתי בשביל אבות אבותי – הם שמרו על היהדות, ועל הקהילה היהודית, במשך 1,200 או 1,500 שנה, בשביל שזה יקרה? בשביל האנשים האלה שלדעתי סילפו ועיוותו את היהדות לכלי הכר' (כוונתה לימין הקיצוני ב' ישראל, אה"ס)? אני יודעת שהזרם הזה ביהדות מתפרץ מדי פעם, לכל אורך ההיסטוריה, אבל גיליתי שאני לוקחת את זה באופן אישי מאוד, אף שלא ציפיתי שכך יהיה. הדבר ממש הדיר שינה מעיני".

אבל העובדה שהאנשים האלה קיימים לא מעידה על היהדות כולה וממילא בכל דת וב' כל חברה תמצאי אנשים קיצוניים ומוסתיים, אז למה כשמדובר ביהודים את מרגישה שה' דבר מכתים את היהדות כולה?

"מה שגיליתי היה גרוע יותר ממה שחשבת שאגלה. אני חושבת שכלל, מה שקורה עכשיו בישראל הוא משהו שהתגרש מהיהדות. זה לא הדבר שאבות אבותי הק' פידו עליו. אני כן חושבת שיש בעיה שאינה ייחודית ליהדות, שכן כרגע כל דת ודת, כולל בודהיזם, מושחתת על ידי הקיצונים שבה, וזו בעיה עולמית. במקרה הספציפי הזה אני עוסקת בישראל, אבל למעשה אני עוסקת גם במה שקורה במובן הרחב יותר במערב כולו. זהו סיפור עם מוסר השכל ששואל: האם אנו הולכים להתבונן מהצד ולראות איך זה קורה בהרבה מקומות אחרים? ומה אנחנו מתכוונים לעשות בנוגע לישראל? כי אופיה של יש' ראל אינו כפי שהוא מצטייר במערב. זו לא דמוקרטיה ליברלית, כפי שמרמזים המוניטין המקוריים שלה".

האם ישראל באמת מצטיירת ככזו איפ' שהו היום?

"כבר לא אבל עדיין יש שרידים של זה. בקרב אנשים מסוימים יש עדיין חיבור רומנטי לישראל המיתית, ישראל של יצירת המיתור' סים. וקשה להם מאוד להתנתק מזה. זו ישראל כמו בספר ההוא, 'אקסודוס', המתוארת דרך משקפיים ורודים".

אם היתה לי אפשרות לצלם עוד אז הייתי עושה זאת, אבל מה שאתה רואה בסרט זה שלושה ימי צילום ולא יכולנו לחזור אז לא היתה לי אפשרות לראיין את בני מוריס. אבל אני חושבת שמכיוון שעשיתי את סרטי הקודם ואני מכירה את העדויות ההיסטוריות הראשונות, יכיר לתי לראיין כל היסטוריון אמין באשר הוא. אני מבינה שאבי שליים נחשב מאוד שמאלני, אבל הוא היסטוריון מדהים שמבסס את כל עבודתו על מקורות מהימנים, תוך הקפדה על הפרטים הקטנים ביותר".

אולי הדבר אכן קרה מסיבות פונקציונליות לגמרי, ואולי מסיבות אחרות, אבל ההיסטוריון הישראלי־בריטי אבי שליים מקבל יותר זמן מסך, לפחות בחלקו הראשון של הסרט, מכל מרואיין אחר. שליים אומר בסרט דברים לא קלים לעי כול לאוזן הישראלית הבלתי מזוינת, אבל כמו כן גם מצביע על כמה וכמה אמיתות מעוררות מחשבה. למשל העובדה שמיתוס ה"מעטים מול רבים" של ישראל, לרבות במלחמת העצמאות, אינו נכון מבחינה היסטורית; כוחות היישוב העברי ב-1948 מנו כמעט 110 אלף חיילים, כמעט כפול מהכוחות הערביים שמנו כ-60 אלף כולל הסיוע שקיבלו הפלסטינים מצבאות מדינות ערב. ברם, שליים נתפש כחוקר שנוי במחלוקת בקרב שורה ארוכה של מומחים. מוריס, למשל, שיבח אלמנטים מסוימים במחקרו אבל קטל אלמנטים אחרים.

כשמעמתיים את מוסלי עם הביקורת על שליים היא עונה בשאלה: "האם יש משהו שהוא אומר בסרט שלי, בכל האמור בהיסטוריה, שאתה לא מסכים איתו? כשעשיתי סרט שלם על ההיסטוריה הזאת בחגתי את המקורות הראשונים, ואין שום דבר שהוא אמר שהוא פרובלמטי. אם אתבקש להמליץ על שני ספרים שמכסים את ההיסטוריה הזאת הייתי ממליצה על "מי הכלניות: ארץ ישראל בתקופת המנדט" של תום שגב ויקיר הברזל — ישראל והעולם הערבי" של שליים. שני הספרים האלה מציגים תמונה ממש טובה של



וינסטון צ'רצ'יל. התבטאויות גזעניות צילום: AP

המאה ה-20 והאופן שבו היא הובילה למקום שאנחנו נמצאים בו היום. אני עומדת מאחורי מה שנאמר בסרט מבחינה היסטורית".

להיפטר מהיהודים המציקים

בסצינה מסוימת בסרט אומרת מוסלי להיסטוריון היהודי־בריטי לורנס פרידמן, שלדעתה מה שישראל היתה צריכה לעשות אחרי טבח 7 באוקטובר היה לפנות את אזור החיץ בעזה, להכניס פנימה כוחות בינלאומיים ולוודא שאוכל, מים ותרופות נכנסים וזמינים ברצועה. "אם היה לי שרביט קסמים זה מה שהייתי עושה", היא אומרת בשיחתנו בלונדון. "מצד שני, אם היה לי שרביט קסמים לא היינו שם מלכתחילה. זה העניין עם ההיסטוריה של המקום הזה. בכל פעם שנדמה שאפשר לעשות משהו שיעבוד נכון, בכל פעם שנראה שיש אופציה אחרת, מתקבלות ההחלטות הלא נכונות".

אבל אפשר להגיד אותו הדבר בדיוק גם על ההחלטות של הצד הפלסטיני, לא? כמו סירובו של יאסר ערפאת להצעותיו של אהוד ברק בקמפ דייוויד, או מתקפת 7 באוקטובר. "הפלסטינים לא השליכו את האבן הראשונה. באופן אירוני, גם הציונים לא השליכו את האבן הראשונה. זו היתה בריטניה. ובל נשכח שהיתה שם לא מעט אנטישמיות. ב-1915 הבריטים רצו לא רק להביס את הגרמנים ואת בערייתם העותמאנים, הם גם רצו את הארץ, מסיבות קולוניאליסטיות. מצד אחד הם חותמים על אגרות מקמהון המבטיחות עצמאות ערבית ואז הולכים וחותמים על הסכמי סייקס־פיקו עם צרפת ומחלקים ביניהם את הארץ הזאת. ואז הם מגיעים להצהרת בלפור ואדווין מונטגיו, שהיה קרוב משפחה רחוק שלי וכיהן כחבר הפרלמנט היהודי היחיד באותם ימים, נעמד וטען שזה אנטישמי. והסיבה שהוא אמר זאת היא שאנחנו יודעים היום שלויד ג'ורג', וינסטון צ'רצ'יל ואחרים היו אנטישמים שחיפשו פתרון לבעיה ורצו להפטר מהיהודים המציקים האלה, אז הם תקעו אותם בפלסטיין. והפלסטינים לא משנים לאף אחד כי הם סתם ערבים. כל הכוחות הקולוניאליסטיים האלה הכינו את הקרקע לציונות המעשית ולעליות, ואסור לנו אף פעם לשכוח את זה".

קשה להפסיק את מוסלי כשהיא מדברת אבל בזמן שהדברים נאמרים קשה עוד יותר שלא לחשוב על אירופה היסטורית נוספת: גוינת רוב־רטה דניאל, נכדתו של מי שהיה ראש ממשלת בריטניה בזמן הצהרת בלפור, דייוויד לויד ג'ורג', שמוסלי טוענת שהיה אנטישמי מושבע, היא אשתו של אבי שליים. מעבר לכך, הרי אין שום הוכחה היסטורית שהאישים האלו היו אנטישמים, אלא להיפך: לויד ג'ורג' היה נוצרי אוונגליסט ותומך נלהב בציונות. בנאום שנשא ב-1923 הוא אמר ש"מבין כל הדעות הקדומות המפעילות את יצור האדם באכזריות, אין טיפשית יותר מן האנטישמיות". וקרוב לוודאי שאלמלא צ'רצ'יל גרמניה הנאצית היתה מנצחת במלחמה ומגשימה את חזונה לעולם בלי יהודים. מוסלי לא משתכנעת: "ישנו ציטוט ב"מי הכלניות" של שגב מתוך רשימה של המזכיר הפרטי של נשיא ארצות הברית וודרו וילסון, המתארת שיחה בינו לבין בליפור על יישוב כל היהודים הכולשביקים בארץ ישראל. אם היהודים היו כה מוערכים כאן, מדוע האנשים האלה ניסו לסייע להם לעזוב? אני זוכרת גם התבטאויות גזעניות מפורשות של צ'רצ'יל".

בהמשך לתשובתה בדבר ההחלטות



מתוך סרטה הקודם של מוסלי, "חבית חומר נפץ". ניסיון למיפוי ההיסטוריה של הסכסוך צילום: Richard Blanshard

מהדהד שיח עולמי דומה, חוצה גבולות ותפישות, העובר כחוט השני בין הפופוליוז הימני מבית מדרשם של דונלד טראמפ, בנימין נתניהו ונייג'ל פראג' לבין זה השמאלי הרדיקלי לכאורה של ז'אן לוק מלנשון הצרפתי או גרמי קורבין הבריטי. השיח Wh הזה, המונע על ידי עיוורון אידיאולוגי המתעלם מעובדות או מניואנסים, מוביל להתעלמות גורפת הן מסבלי של נשים ישראליות שנאנסו ונפגעו מינית ב-7 באוקטובר או בשבי חמאס, והן מהסבל הנורא שחווים מאות אלפי אורחים עותים על לא עוול בכפם, כולל יותר מ-20 אלף ילדים הרוגים.

הציונות של אחד העם

בניסיון לחזור לשורשי הסכסוך אומרת מורסלי: "הנקודה שאני מנסה להעביר היא שהדבר הזה נכפה על הפלסטינים. אנשים פתאום באו ואמרו: 'אני יודע שהייתם פה מאות או אלפי שנים אבל עכשיו אתם צריכים לפנות את מקומכם למישהו אחר'. אם היית שם את עצמך בנעליהם, מה היית עושה?"

אז האם את לגמרי שוללת את הרעיון הציוני?

"מה שאני בוודאות לא מסכימה לו הוא הציונות של ז'בוטינסקי. אני חושבת שמה שקורה בפועל הוא אסון ליהודים ושאנחנו נשלם על זה מחיר אם לא נתקן. לעולם לא נדע מה היה קורה אם גרסתו של אחד העם לציונות היתה המנצחת. האם ציונות תרבותית שבה יהודים חוזרים אל הארץ בתנועה אטית וחולי־קים את האדמה היתה עובדת? אולי, אבל לעורלם לא נדע. זה לא המקום שבו אנחנו נמצאים".

אז מה מבחינתך הפתרון?

"זה ככל הנראה יהיה הנושא של סרטי הבא. ישנם פתרון שתי המדינות, פתרון המדינה האחת והפדרציות. זה לא תפקידי לקבוע. אני לא גרה שם. אני יכולה לחשוב על כמה כלים דמוקרטיים שיכולים היו לעזור".

למה בכלל עשית את שני הסרטים האלה העוסקים בסכסוך הישראלי־פלסטיני, שהרי הרגע העדת על עצמך ש"זה לא תפקידך לקבוע" שכן אינך גרה שם?

"כי אני מרגישה אחריות גדולה. כי אני יהודייה".

"הפלסטינים לא השליכו את האבן הראשונה. באופן אירוני גם הציונים לא השליכו את האבן הראשונה. זו היתה בריטניה. ובל נשכח שהיתה שם לא מעט אנטישמיות"

ההיסטוריות הגרועות של הערבים היא אומרת: "הפלסטינים ישבו שם, עסקו בענייניהם, מררצים לחלוטין משכניהם היהודים". כשמציגים בפניה את העובדה שהערבים בשטחי ארץ ישראל העותמאנית תקפו קהילות יהודיות הרבה לפני הגעתה של הציונות, כמו בפרעות צפת בימי מרד הפלאחים ב-1834 — שנמשכו יותר מ-30 יום ושבמהלכן נבזו כל הרכוש היהודי, נשים נאנסו, רבים נפצעו קשה, בתים ובתי כנסיות נהרסו ומאות יהודי העיר נמלטו ממנה — היא אומרת: "בפלסטיין? תקיפות? אבל לא באמת גדולות, אתה יודע, תקיפה או שתיים". לאחר שאני מזכיר גם את טבח חברון באותה שנה, שבו נרצחו כתריסר יהודים תושבי העיר, או את התקיפה הדרונית ערבית על יהודי צפת שחזרו לעיר ב-1838 וכן הלאה, מוסלי אומרת: "טוב, אבל זה מאוד ספור, ראדי, ואם אתה חושב על מספר היהודים שמתו בכל המורח התיכון בהשוואה למספר היהודים שמתו ברחבי אירופה, זה כלום. בסיכומו של דבר הייתי אומרת שמצבם של היהודים במזרח התיכון היה טוב בהרבה מזה של היהודים באירופה". המיתוס שלפיו יהודים חיו בשלום ובניעימים תחת השלטון המוסלמי הותקף על ידי כמה חוקרים ובראשם ההיסטוריון הבריטי היהודי המנוח מרטין גילברט. בספרו המונומנטלי "באוהלי ישמעאל: תולדות היהודים בארצות האיסלאם" הוא הציג ראיות ליחס המפלה כלפי יהודי ארצות האיסלאם, לרדיפות, עליית לות דם ופוגרומים. למשמע שמו של גילברט מוסלי ממש מתחלחלת, מבטלת את עבודתו של ההיסטוריון בעל השם וטוענת ש"הוא באוורים של תיאוריות קונספירציה".

סוג השיח הזה של מוסלי, שליים ואחרים